

Prima instanță: judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud. A. Catană)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, N. Simciuc, N. Craiu)

DECIZIE

28 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, prin intermediul reprezentantului Alexandru Renița, împotriva deciziei din 17 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova împotriva Preturii sectorului Centru cu privire la anularea actelor administrative și obligarea returnării bunurilor,

c o n s t a t ă :

La data de 23 aprilie 2015, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Centru solicitând inițial returnarea bunurilor evacuate ilegal de pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu, nr. 18 la sediul Întreprinderii Cooperatiste de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și anume la adresa mun. Chișinău, bd. Ștefan cel mare și Sfânt, nr. 67, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că în baza contractelor de comodat nr. C-5-50/14 din 23 mai 2014 încheiat cu SRL „Aquatrade”, nr. 4111997 din 08 noiembrie 2014 încheiat cu SRL „Coca Cola Îmbuteliere Chișinău” și contractul încheiat cu SRL „Auro-Impex”, deține trei frigidere, care erau amplasate în mun. Chișinău pe bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 67.

Menționează că, la data de 02 decembrie 2014 reprezentanții Preturii sectorului Centru au evacuat cele trei frigidere.

La solicitarea din 15 decembrie 2014, de a fi restituite frigiderile, Pretura sectorului Centru a refuzat prin scrisoarea din 14 ianuarie 2015, informându-i despre

locul depozitării acestora - ÎM „Prestări servicii”, cu sediul în mun. Chișinău, str. Melestiu 18.

Declară că, nu au fost înștiințați despre necesitatea evacuării frigiderelor și nu s-au adus la cunoștință dispozițiile nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr. 103-d din 16 iulie 2014, pe care Pretura sectorului Centru își întemeiază evacuarea.

La data de 13 octombrie 2015, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitând anularea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 „Cu privire la demontarea și evacuarea instalațiilor frigorifice și a aparatelor pentru comercializarea înghețatei și băuturilor răcoritoare instalate în mod neautorizat din sectorul Centru” și nr. 103-d din 16 iulie 2014 “Cu privire la demontarea și evacuarea tarabelor neautorizate, ridicarea mărfurilor comercializate ilegal instalate în mod neautorizat din sectorul Centru”.

În susținerea cererii concretizate, invocă și faptul că prin hotărârea din 27 iunie 2014 a judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost anulat dispoziția nr. 315-dc din 08 august 2013 „Cu privire la numirea lui Oleg Poiată în funcția de pretor interimar al sectorului Centru”, hotărâre care a fost menținută prin decizia din 03 decembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău. Dispozițiile nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr. 103-d din 16 iulie 2014 au fost semnate de pretorul sectorului Centru, Oleg Poiată, în perioada când acesta ocupa ilegal funcția de pretor.

Consideră că, deciziile nominalizate sunt ilegale, acestea fiind semnate de către o persoană neîmputernicită.

De asemenea, indică că, deoarece dispoziția nr. 103-d din 16 iulie 2014 și nr. 92-d din 24 iunie 2014 stabilesc reguli obligatorii de aplicare repetată la un număr nedeterminat de situații identice, acestea se dovedesc a fi acte administrative cu caracter normativ. Nepublicarea actului normativ este asimilat neaducerii la cunoștință a acestuia publicului, atrăgând inexistența lui. Pîrîtul nu a publicat dispozițiile nominalizate, fiind în imposibilitatea de a lua cunoștință cu acestea. Nu au putere juridică dispozițiile menționate.

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2015 a judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova împotriva Preturii sectorului Centru cu privire la anularea deciziilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr.103-d din 16 iulie 2014 privind demontarea și evacuarea tarabelor neautorizate și instalațiilor frigorifice cu obligarea returnării bunurilor.

Prin decizia din 17 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și s-a casat hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău în partea respingerii cerințelor privind anularea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr.103-d din 16 iulie 2014 și s-a pronunțat o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care au fost scoase de pe rol aceste cerințe pe motiv că nu a fost respectată procedura prealabilă a soluționării pricinii pe cale extrajudiciară. În rest a fost menținută hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

La data de 06 iunie 2016, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, prin intermediul reprezentantului Alexandru Renița, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii integral.

În susținerea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată legal, bazată pe o examinare superficială a cauzei.

Menționează că, rezultând din prevederile art. 46 al Constituției Republicii Moldova, dreptul la proprietate este garantat de stat. În acest sens indică că în baza acordului cu privire la transmiterea în utilizare gratuită din 08 noiembrie 2004, încheiat între SRL ”Coca Cola Îmbuteliere Chișinău” și Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, a primit în folosință, care este parte componentă a dreptului de proprietate, utilajul frigorific de tipul FVS1200, MAC 5292. În baza contractului de comodat nr. C-5-50/14 din 23 mai 2014, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova a primit în folosință de la SRL ”Aqua Trade” un frigider. În baza contractului de comodat nr. C-5-50/14 din 23 mai 2014, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova a primit în folosință de la SRL „Auro-Impex” SRL un frigider.

Remarcă că, a primit legal în folosință trei utilaje frigorifice, iar ridicarea utilajului dat urma să se efectueze în baza unor acte legale.

Opinează că, instanța de apel nu a luat în considerare că dispozițiile Pretorului interimar -Oleg Poiată nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr. 103-d din 16 iulie 2014, actele în baza cărora s-a efectuat ridicarea bunurilor, au fost emise de o persoană care nu avea acest drept.

Specifică că, prin hotărârea nr. 3-396/2014 din 27 iunie 2014 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău a fost anulată dispoziția cu nr. 315-dc din 08 august 2013 privind numirea lui Oleg Poiată în funcția de Pretor interimar al sectorului Centru.

Declară că, contrar normelor în vigoare, „evacuarea” utilajelor frigorifice s-a efectuat în timp de noapte între orele 23:00- 24:00, fără înștiințarea posesorului Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, în lipsa reprezentantului acestuia și fără întocmirea unui act.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 17 martie 2016, iar Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, prin intermediul reprezentantului Alexandru Renița, a declarat recurs la data de 06 iunie 2016.

Materialele pricinii atestă că decizia contestată a fost expediată părților la data de 06 aprilie 2016, conform scrisorii de însoțire (f.d.107), însă, date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, prin intermediul reprezentantului Alexandru Renița, la data de 06 iunie 2016, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 14 septembrie 2016 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificînd legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, prin intermediul reprezentantului Alexandru Renița, și va casa decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii la rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încît să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

În conformitate cu dispozițiile art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 241 alin.(5), (6) Cod de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărîrii.

Or, în conformitate cu art. 373 alin. (1)-(4) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărîrii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărîrii în întregul ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel adoptînd soluția pe caz, prin prisma verificării legalității și temeiniciei hotărîrii primei instanțe, expunîndu-se asupra scoaterii de pe rol a cerințelor înaintate de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova împotriva Preturii sectorului Centru privind anularea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr.103-d din 16 iulie 2014 din motiv că nu a fost respectată procedura de soluționarea a litigiului pe cale prealabilă, a interpretat eronat circumstanțele pricinii în raport cu prevederile legale, prin ce se impune concluzia de a fi casată decizia instanței de apel, cu remiterea pricinii la rejudecare.

Colegiul notează că reclamantul Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, prin cererea de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Centru, inițial a solicitat returnarea bunurilor evacuate ilegal de pe adresa mun.Chișinău, str. Melestiu, nr.18 la sediul Întreprinderii Cooperatiste de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și anume la adresa mun.Chișinău, bd. Ștefan cel mare și Sfânt, nr. 67, încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.5-6).

Ulterior, prin cererea de concretizare a cerințelor din 13 octombrie 2015, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova a solicitat și anularea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 „Cu privire la demontarea și evacuarea instalațiilor frigorifice și a aparatelor pentru comercializarea înghețatei și băuturilor

răcoritoare instalate în mod neautorizat din sectorul Centru” și nr. 103-d din 16 iulie 2014 “Cu privire la demontarea și evacuarea tarabelor neautorizate, ridicarea mărfurilor comercializate ilegal instalate în mod neautorizat din sectorul Centru” (f.d.23-24).

Prin hotărârea din 13 noiembrie 2015 a judecătorei Centru, mun. Chișinău s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova împotriva Preturii sectorului Centru cu privire la anularea deciziilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr.103-d din 16 iulie 2014 privind demontarea și evacuarea tarabelor neautorizate și instalațiilor frigorifice cu obligarea returnării bunurilor (f.d.53, 56-60).

Prin decizia din 17 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova și s-a casat hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău în partea respingerii cerințelor privind anularea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 și nr.103-d din 16 iulie 2014 și s-a pronunțat o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care au fost scoase de pe rol aceste cerințe din motiv că nu a fost respectată procedura prealabilă a soluționării pricinii pe cale extrajudiciară. În rest a fost menținută hotărârea din 13 noiembrie 2015 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău (f.d.98-106).

În consecință, Colegiul constată că instanța ierarhic inferioară incorect a decis scoaterea de a pe rol a cerinței reclamantului conform cererii concretizate privind contestarea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 „Cu privire la demontarea și evacuarea instalațiilor frigorifice și a aparatelor pentru comercializarea înghețatei și băuturilor răcoritoare instalate în mod neautorizat din sectorul Centru” și nr. 103-d din 16 iulie 2014 “Cu privire la demontarea și evacuarea tarabelor neautorizate, ridicarea mărfurilor comercializate ilegal instalate în mod neautorizat din sectorul Centru”, emise de Pretura sectorului Centru.

La acest capitol, Colegiul remarcă că rezultând din prevederile art. 14 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 16 alin. (1), (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate. Acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prelabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 17 alin.(1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri; c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

La caz, Colegiul relevă că cererea de concretizare privind contestarea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 „Cu privire la demontarea și evacuarea instalațiilor frigorifice și a aparatelor pentru comercializarea înghețatei și băuturilor răcoritoare instalate în mod neautorizat din sectorul Centru” și nr. 103-d din 16 iulie 2014 “Cu privire la demontarea și evacuarea tarabelor neautorizate, ridicarea mărfurilor comercializate ilegal instalate în mod neautorizat din sectorul Centru”, emise de Pretura sectorului Centru, a fost depusă la data 13 octombrie 2015 în cadrul ședinței de judecată, deoarece despre existența acestora reclamantul ar fi aflat din referința pîrîtului depusă la data de 24 iunie 2015 la cererea de chemare în judecată inițială.

Concomitent, Colegiul reține că rezultînd din prevederile art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a pricinii pe calea extrajudiciară, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de pricini sau de contractul părților.

Or, la primirea cererii de chemare în judecată, instanța de fond urmează să verifice dacă cererea de chemare în judecată întrunește condițiile prevăzute la art. 166 și art. 167 Cod de procedură civilă pentru a fi acceptată spre examinare.

În contextul normelor precitate, Colegiul precizează că cererea de concretizare a cerințelor prin care au fost contestate actele administrative, a fost acceptată de către instanța de fond spre examinare, fără a fi verificată respectarea procedurii prealabile.

Copia cererii de concretizare a pretențiilor, prezentate în cadrul ședinței de judecată, a fost înmînată reprezentantului pîrîtului și dispusă amînarea examinării pricinii, oferind posibilitatea pîrîtului de a lua cunoștință de cerințele formulate în cererea concretizată rezultînd din prevederile art. 56 Cod de procedură civilă. Ori, alte cereri și demersuri în legătură cu depunerea cererii de concretizare din partea reprezentantului pîrîtului nu au parvenit (f.d.43-44).

De asemenea, Colegiul relevă că în cadrul ședinței de judecată nu s-a pus problema scoaterii de pe rol a cerinței privind contestarea actelor administrative în condițiile art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, rezultînd din faptul că nu a fost respectată procedura de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară.

Tot aici, este de menționat că în cadrul ședinței de judecată ulterioare, reprezentantul pîrîtului nu a obiectat la examinarea acțiunii în fond, inclusiv conform cererii concretizate, nu a înaintat careva cereri și demersuri, nu a obiectat la primirea în procedură a cererii concretizate. Ca rezultat, instanța de judecată a dispus examinarea pricinii în fond.

Colegiul reiterează că la depunerea cererii de concretizare procedura prealabilă de soluționare a litigiului nu a fost respectată, fapt confirmat și de reprezentantul reclamantului în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, considerînd că nu este necesar.

Însă, în circumstanțele constatate, Colegiul conchide instanța de apel urma să se expună pe fond asupra cerinței privind contestarea dispozițiilor nr. 92-d din 24 iunie 2014 „Cu privire la demontarea și evacuarea instalațiilor frigorifice și a aparatelor pentru comercializarea înghețatei și băuturilor răcoritoare instalate în mod neautorizat din sectorul Centru” și nr. 103-d din 16 iulie 2014 “Cu privire la demontarea și evacuarea tarabelor neautorizate, ridicarea mărfurilor comercializate ilegal instalate în mod neautorizat din sectorul Centru”, deoarece o eventuală cerere de chemare în judecată prin care se contestă aceleași acte administrative, va putea fi respinsă pe motiv de tardivitate, rezultînd din prevederile art. 17 al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, prin stingerea elementului de protecție juridică a dreptului pretins a fi lezat.

Mai mult, examinarea termenului depinde de circumstanțele fiecărei spețe, or, la caz, reclamantul riscă să fie lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile pretinse a fi lezate prin dispozițiile adoptate de către pîrît.

Prin urmare, pornind de la faptul că instanța de judecată a acceptat spre examinare cererea privind contestarea actelor administrative, cu încălcarea normelor procedurale, iar de la primirea acesteia și pînă la scoaterea cererii de pe rol prin decizia 17 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-au scurs toate termenele legale pentru respectarea procedurii prealabile, Colegiul concluzionează că acest aspect constituie temei de rejudecare.

Or, actul judecătoresc privind scoaterea de pe rol a cererii privind contestarea actelor administrative în condițiile expirării termenelor stabilite de Legea contenciosului administrativ poate fi calificată ca o posibilă îngrădire a accesului liber la justiție, ipoteză reținută și de Plenul Curții Supreme de Justiție în avizul consultativ nr. 4ac-7/14 din 14 aprilie 2014.

În consecință, Colegiul reiterează că la rejudecarea pricinii urmează a fi luate în considerare circumstanțele constatate, ca, în final, să fie adoptată o hotărîre legală și întemeiată.

La caz, Colegiul menționează obligația instanței de apel de a verifica legalitatea hotărîrii primei instanțe în întregul ei, independent de motivele apelului declarat împotriva hotărîrii, în conformitate cu art. 373 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, Colegiul reiterează că norma procedurală enunțată *supra* obligă instanța de apel de a verifica legalitatea soluției adoptate de prima instanță în raport cu pretențiile înaintate, circumstanțele de fapt și de drept invocate, cît și cele constatate și aplicabile speței.

În atare circumstanțe, pornind de la faptul că această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul concluzionează asupra anulării deciziei instanței de apel contestate, cu remiterea pricinii la rejudecare.

Concomitent, Colegiul notează că CEDO în practica sa reiterează dreptul fiecăruia de a formula orice pretenție cu privire la „drepturile și obligațiile [sale] civile” în fața unei judecătorii sau a unui tribunal. În acest fel, art. 6 § 1 ia forma „dreptului la o instanță”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui

proceduri în fața instanțelor pe probleme de natură civilă, constituie un aspect (*Golder împotriva Regatului Unit*, 21 februarie 1975, pct.36). „Dreptul la o instanță” și dreptul de acces nu sunt absolute. Ele pot face obiectul unor limitări, însă acestea nu trebuie să restricționeze sau să reducă accesul conferit individului într-un mod sau într-o măsură în care însăși esența dreptului respectiv să fie afectată (*De Geouffre de la Pradelle împotriva Franței*, 16 decembrie 1992, pct. 28 și *Stanev împotriva Bulgariei* (MC), nr. 36760/06, pct.229, CEDO 2012).

Astfel, reclamantul din prezenta cauză a avut posibilitatea de a introduce o acțiune în justiție, beneficiind de acest drept prin introducerea unei acțiuni civile împotriva Preturii sectorului Centru.

De asemenea, trebuie stabilit dacă gradul accesului acordat în temeiul legislației naționale a fost suficient pentru a asigura „dreptul la o instanță” unei persoane, avînd în vedere principiul statului de drept într-o societate democratică (*Ashingdane împotriva Regatului Unit*, 28 mai 1985, pct.57). CtEDO reiterează că această Convenție este destinată să garanteze nu drepturi care sunt teoretice sau iluzorii, ci drepturi care sunt practice și efective (*Airey împotriva Irlandei*, 9 octombrie 1979, pct.24 și *Garcia Manibardo împotriva Spaniei*, nr.38695/97, pct. 43, CEDO 2000).

În acest context, CtEDO reamintește că dreptul de acces la o instanță nu include doar dreptul de a institui proceduri, ci și dreptul de a obține o „soluționare” a litigiului de către o instanță (*Beneficio Cappella Paolini împotriva San Marino*, nr. 40786/98, pct.29, CEDO 2004). Acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul juridic intern al unui stat contractant ar permite unui individ să introducă o acțiune civilă în fața unei instanțe fără a asigura că respectiva cauză fost soluționată printr-o decizie definitivă, în cursul procedurii judiciare. Ar fi de neconceput ca art. 6 § 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte – fără a asigura părților dreptul ca litigiile lor civile să fie în cele din urmă soluționate (*Multiplex împotriva Croației*, nr.58112/00, pct.45, 10 iulie 2003).

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a adopta soluția la caz atît prin prisma argumentelor reclamantului, cît și a pîrîtului, rezultînd din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă, sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii sau tardivității acesteia. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele pricinii și normele de drept material și procedural aplicabile speței.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova, prin intermediul reprezentantului Alexandru Renița.

Se casează decizia din 17 martie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova împotriva Preturii sectorului Centru cu privire la anularea actelor administrative și obligarea returnării bunurilor procesului-verbal de control seria IM nr.C- 2015-PV-426 din 26 februarie 2015, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Mariana Pitic

Oleg Sternioală